Dodáme-li, že krásy Prahy a česká hudba získaly snad ve všech účastnících sjezdu nadšené obdivovatele, vidíme, že bilance kongresu je pro nás vysoce aktivní. Jestliže sjezd znovu upozornil také na některé naše nedostatky, mělo by to býti především podnětem úsilí, aby byly podle možnosti napraveny.

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Vlastník sloužící věci může poživatele (uživatele) žádati, aby podstatu věci zajistil, a to nejen když se objeví nebezpečí pro podstatu, ale i když poživatel (uživatel) příslušenství věci zcizil. Tohoto žalovatelného nároku nemůže však vymáhati exekučně, neboť pro případ, že poživatel (uživatel) jistoty nedá, zákon ustanovuje, že vlastník věci může poživatele (uživatele) žádat, aby mu věc za slušné odbytné přenechal nebo ji dal do soudní správy (§ 520 obč. zák.).

Žalovaní postoupili svou usedlost žalobcům, ponechavše si právo požívání. Za nějaký čas žalovaní prodali část inventáře. Žalobcové žádali, aby bylo uznáno, že žalovaní jsou povinni zajistiti podstatu užívané věci.

Žalovaní navrhli zamítnutí této žaloby.

Procesní soud žalobě vyhověl, odvolací soud ji však zamítl.

Nejvyšší soud podanému dovolání vyhověl a napadený rozsudek změnil tak, že se obnovuje rozsudek procesního soudu, však s tou změnou, že žalovaní jsou povinni zříditi žalobcům jistotu do dvou měsíců, ne však pod exekucí.

Důvody:

Dovolání je opřeno o dovolací důvody § 503, č. 2, 3 a 4 c. ř. s. — — —

Vadnost řízení (§ 503, č. 2 c. ř. s.) spatřují dovolatelé v tom, že nižší soudy neprovedly důkaz svědkem Ladislavem S. a výslechem stran o tom, že žalovaní nabízeli ku prodeji nábytek k inventáři postoupené usedlosti patřící. Než nábytek nelze pokládati po rozumu § 520 obč. z. za součást podstaty hospodářské usedlosti, takže nebylo zapotřebí prováděti těchto důkazů. Není tu proto tvrzené vadnosti řízení.

Jako rozpor se spisy (§ 503, č. 3 c. ř. s.) vytýkají dovolatelé, že prý napadený rozsudek vychází z předpokladu, jako by celé příslušenství bylo prodáno, tedy i inventář mrtvý. Než

výtka ta je bezdůvodná, ježto odvolací soud z tohoto předpokladu nevychází, neboť si osvojuje zjištění prvého soudu, podle něhož hospodářské nářadí prodáno nebylo, takže tvrzeného rozporu tu není.

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 503, č. 4 c. ř. s.) nelze souhlasiti s náhledem odvolacího soudu, že by žalobcům nepříslušel ani nárok na zřízení jistoty, pokud jde o ohrožení živého inventáře. Žalobou domáhají se žalobci jako vlastníci nemovitosti čp. 65 v K. na žalovaných, kterým, jak správně dovodil odvolací soud, přísluší požívací právo k této nemovitosti podle § 520 obč. z. Podle tohoto zákonného ustanovení možno požadovati tuto jistotu při hrozícím nebezpečí. Toto nebezpečí spatřovali žalobci podle žaloby mimo jiné v tom, že žalovaní zamýšleli odprodati živý inventář k usedlosti patřící. Je zjištěno, že žalovaní odprodali živý inventář během sporu. A tu má odvolací soud za to, že, když žalovaní tento inventář odprodali, nelze více mluviti o škodě hrozící podle § 520 obč. z., nýbrž o škodě již způsobené, která opravňuje vlastníka toliko, aby se domáhal na poživateli náhrady škody podle § 513 obč. z. (a contrario). S tímto náhledem nelze souhlasiti. Pro výklad zákonného ustanovení (§ 520 obč. z.) je směrodatný německý text zákona (cís. pat. z 1. června 1811 Sb. z. s. č. 946, odstavec desátý). Podle německého doslovu jest vlastník oprávněn požadovati jistotu »bei einer sich äußernden Gefahr«. Slova ta nedají se podle § 6 obč. z. vykládati jinak, než tak, že jistotu takovou lze požadovati, když se nějaké nebezpečí jeví, tudíž když je ohrožena podstata věci. A tu nemůže býti pochybnosti o tom, že jest ohrožena podstata věci, prodá-li se příslušenství, které tvoří součást podstaty. Takovouto součástí je při hospodářské usedlosti živý inventář. Prvý soud zjistil hodnotu tohoto živého inventáře částkou 20.000 Kč. Tato prvým soudem zjištěná výše nebyla žalovanými v jejich odvolání napadena, takže dlužno ji vzíti za podklad rozhodnutí dovolacího soudu. Ježto tudíž žalobcům přísluší návrh na zřízení jistoty podle § 520 obč. z., bylo právem prvým soudem žalobní prosbě na poskytnutí jistoty 20.000 Kč vyhověno, tato povinnost nemohla však žalovaným uložena býti pod exekucí, jak to učinil první soud, ježto z doslovu § 520 obč. z. vysvítá, že tohoto nároku nelze vymáhati exekucí, ježto v případě tom, že by žalovaní nedostáli uložené jim povinnosti, přísluší žalobcům toliko právo domáhati se na žalovaných, aby nemovitost byla jim přenechána za slušné odbytné nebo byla dána do soudní správy. Slušelo proto rozsudek prvého soudu, pokud jím žalovaným byla uložena povinnost ke

zřízení požadované jistoty, potvrditi, a byla lhůta pro toto zřízení stanovena podle § 409 odst. 2 c. ř. s. dvěma měsíci, nemohlo však jim býti uloženo splnění této povinnosti pod exekucí. Že v souzeném případě nepřiznává se žalobcům něco jiného, než čeho se žalobou domáhají, správně dovodil již odvolací soud. V rozsudku nebylo třeba již určiti, jak za to mají žalovaní, jakým způsobem dlužno zříditi uloženou jim jistotu v částce 20.000 Kč, poněvadž musí jim býti ponecháno na vůli, aby si sami určili, kterým ze způsobů v § 1373 obč. z. chtějí dostáti povinnosti jim uložené.

Pokud žalovaní se dovolali sporných spisů Ck... na důkaz toho, že šlo v souzeném případě o dar, který pro nevděk odvolali, přehlížejí, že z této okolnosti podle svého přednesu nic nevyvozují a že pouhý poukaz na uvedené spisy nestačí, aby soudy vyvozovaly z něho nějakých důsledků, když žalovaní ani sami tak nečiní.

Pokud pak žalovaní poukazují k tomu, že museli živý inventář odprodati, když následkem nepřátelského chování žalobců k nim byli nuceni pozemky dáti do pachtu, sluší vytknouti, že bylo jejich povinností, aby pozemky propachtovali takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení živého inventáře, který patří k podstatě věci.

Ježto tudíž žalobcům přísluší nárok na poskytnutí jistoty v částce 20.000 Kč podle § 520 obč. z., je dovolání opodstatněno, slušelo mu vyhověti a napadený rozsudek změniti tak, jak uvedeno shora v rozsudkovém výroku.

Výrok o náhradě útrat řízení odvolacího a dovolacího opírá se o ustanovení §§ 41 a 50 c. ř. s.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 1930 RV II 350/29. Karel Jelínek.

Změní-li se poměry, za nichž smír byl uzavřen, změní se tím uzavřený smír; závažnými nejsou však jakékoli poměry, ale jen takové, které podmiňují smluvníkovu způsobilost k plnění závazku (§ 1389 obč. zák.).

Z důvodů odvolacího soudu:

Žalobce odůvodňuje žalobní nárok předně tím, že se ku placení zavázal za předpokladu, že žalovaná se bude řádně a poctivě starati o výchovu a výživu jeho dcery Milady a že žalovaná tvrdila, že je těžce nemocna, trpí plicní chorobou a je k práci neschopna. Těmto předpokladům mohl by se přiznati